

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 15 OCTOBER.

België tegenover Europa.

Sedert drie maanden is België veel in eere en in achtung van Europa geklommen: het heeft echte wonderen verricht, en hierdoor is het verzezen uit dien staat van onverschilligheid en moedeloosheid die het sinds jaren kwelde. Tijdens het liberaal ministerie was de vaderlandsliefde veel gedaald, en God alleen weet wat er van ons geliefde België zou geworden zijn, had het zich, tijdens den oorlog, moeten bevinden onder het gezag van mannen die nooit zijnen toestand begrepen hadden.

De kiezingen van juni en augustij hebben aan hun gezag een einde gesteld, en de hoop op betere dagen is in de harten ontkiemd: recht en wet mochten op hun aloude gebied rekenen, de wet ging de willekeurigheid vervangen, de gelijkheid voor de wet van al de Belgen werd eene waarheid, en 't is in eene zoo gelukkige gesteltenis dat de wreedste oorlog, waarvan de geschiedenis gewaagt, is uitgeborsten.

God zij gelant, het katholiek gouvernement heeft op de gelukkigste wijze de moeilijkheden des tijds overwonnen: het heeft de gevaren die onze nationaliteit bedreigden, kunnen afkeeren, en zijne tegenstrevers hebben aan zijne handelwijze hulde bewezen.

't Was nochtans eene moeilijke en gevaarvolle taak die het ministerie te kwijten had: het konon bromde op onze grenzen, elk oogenblik kon België in den oorlog wikkelen; de grootste omzichtigheid was noodig om geen argwaan bij de eene of de andere mogendheid te verwekken; 't was genoeg dat een bevel slecht verstaan of slecht werd uitgevoerd om de zwaarwichtigste gevolgen voor ons land te doen ontstaan. In dit alles heeft het ministerie weten te voorzien, en dewijl een naburig land verdelgd werd, mochten wij de volkomenste rust genieten.

Maar die rust zelve gaf aanleiding tot een diep medelijden wegens de ongelukkigen, en de liefdadigheid nam haren vollen zwaer; duizenden gekwetsten werden door onze landgenoten verzorgd alsof het onze kinderen waren geweest; men ging ze halen op het slagveld; men wijdde hun eene hartroerende verknochtheid toe; eene wonderenswaardige wedievering ontstond in al de provinciën; de bewoners der door den oorlog verwoeste plaatsen ook werden geholpen; 't was aan wie het meeste en het beste doen zou om de lijdenden ter hulp te snellen.

Al die lofwaardige daden hebben België zeer hoog geplaatst in de achtung van Europa, en men mag zeggen dat zij onzen ationaliteit hebben versterkt en beter dan ooit doen zien heb-

ben hoe groote diensten ons land aan de samenleving bewijst.

Menige brave en vreedzame mensch vraagt zich alle dagen, hoe het mogelijk is dat er nog gevochten wordt. In onzen tijd van beschaving schijnt dit inderdaad onuitlegbaar.

Zelden zijn het de volkeren die de schuld zijn van den oorlog. De vijandelikheden ontstaan gemeenlijk uit de jaloesheid en de hebzucht der vorsten.

De prinsen worden in het algemeen slecht opgevoed. Nauwelijks zijn zij geboren of men trekt hun eene soldaten broek aan, met eene degen aan de zijde en eene pluim op den kop worden zij rond de kazernen en de kampen geleid; men leert hun dat het volk gelukkig zou zijn zijn bloed voor hun te vergieten; men vult hunnen geest met afschuwelijke leugens; men doet hun verstaan dat hun eerste plicht is op het slagveld te schitteren, dat er geen schooner ambacht is dan dat van menschen dooden en dat het schoonste voorrecht der kroon bestaat in het verklaren van den oorlog. Zoo bederft zich hun geest, altijd aangetrokken door de zoogezegde heldendaden der brutale macht.

Welk is het gevolg dezer slechte, dezer gevaarlijke opvoeding? Het prinske is nauwelijks koning of keizer geworden of het gevoelt de noodzakelijkheid van den oorlog te verklaren om niet beneden de glorie zijner voorgangers te blijven. Hij trekt ten oorlog tegen zijnen geboort, hij klopt hem of hij wordt er van geklopt. De oorlog duurt een jaar of anderhalf; dan wordt de vrede gesloten; de twee monarken geven zich de hand; zij decoreren elkander en worden voor tijd en wijl de beste vrienden. Ondertusschen liggen honderd duizend brave burgers en boeren jongens overhoop geschoten, honderd duizend anderen hebben eene arm of een been verloren; de oogsten zijn vernield, de huizen overhoop geworpen, de handel geruineerd.

Wat zou men moeten doen?

In plaats van aan de jonge prinsen voor te houden dat de wreedheid en de militaire glorie hunne schoonste eere-titels zijn, zou men hun de vreedzame wetenschappen moeten aanpreken en hun de goede zeden en gezonde rede inplanten.

Indien het aan koningen en keizers verboden was niet alleen van den oorlog te verklaren maar zelfs van den degen te dragen en zijn hoofd met pluimen te versieren; indien zij gedwongen waren zooals gij en ik eene paletot zonder epauletten te dragen, dan zou er een groote stap naar den algemeenen vrede gemaakt zijn. Ongelukkiglijk de soldaterij is zoodanig in de hoven gedrongen dat de minst

oorlogzuchtende burgers, bij voorbeeld de gouverneurs, de burgemeesters en schepenen niet aan het hof ontvangen worden dan in een oorlogsuniform en met den degen aan de zijde, zelfs om te dineeren en te dansen.

Ziedaar een van de duizend misbruiken onzer samenleving.

De Paus wordt van de Piemontezen niet mishandeld, zegt men; dus is hij vrij.

Napoleon, gewezen Keizer, wordt van de Pruisen niet mishandeld; is hij vrij?

De Paus kan geen brief verzenden of ontvangen of hij moet gaan door de handen van Victor-Emmanuëls gouvernement. Is dat vrijheid?

De Paus wordt niet mishandeld. Hoe lang zal die staat van nietmishandeling duren? Is hij daarover eene minuut zeker?

Louis XVI werd ook in den eerste niet mishandeld. Later werd hij slechter behandeld dan de eerste gevangenen. En hoe stierf hij?

Wij lezen in eene korrespondentie uit Rome aan den *Journal de Bruxelles*: « Gij kent mischien nog eene omstandigheid niet die zeer kurieus is: 't is dat M. Cadorna, die eene zoo droevige beroemdheid komt te verkrijgen een verloopen priester is even als zijn kollega Sirtori. Hij was vóór 1848 kanonik der kathedraal van Milaan... En ziedaar de hervormers van Italië! »

Men leest in den *Moniteur* van 14 dezer:

« Het onder de wapens roepen van eenige milicianen der klassen van 1866 en 1867, is in eenige dagbladen op verschillende wijze uitgelegd. Deze maatregel heeft geen andere beweegredenen dan het verlangen van het gouvernement, om zooveel mogelijk den last van den militairen dienst, door de omstandigheden opgelegd, onder al de milicianen te verdeelen, door tijdelijke verlofpassen toe te staan. De binnengeropen milicianen van 1866 en 1867 hebben veertien dagen verlof gehad; hunne terugkomst laat toe dezelfde gunst aan hunne kameraden te verleenen. Met een woord, het effectief van het leger blijft zooals het gouvernement dit aan de Kamers, tijdens hare laatste bijeenkomst, heeft aangeduid. »

BRIEF VAN DEN PAUS.

De *Unita Cattolica* kondigt den volgende brief af, door Zijne Heiligheid Pius IX aan de kardinalen gezonden, opzichthens den schandelijken aanval, welke tegen de pauselijke souvereiniteit is gepleegd:

De nacht was duister: de maan scheen niet. Het kwam den koning voor, alsof de vensters van de tegenoverliggende vergaderzaal der rijkstanden verlicht waren; in 't eerst dacht hij dat misschien een bediende daar met licht heen en weer liep, vervolgens dat er mogelijk brand mocht ontstaan zijn; gebruid vermoedens moest hij echter voor ongegrond houden. Inmiddels waren Brabe en Baumgarter, op 's konings wenk, ook nader getreden en zagen hetzelfde. De eerste wilde een bediende roepen, maar de koning hield hem tegen, zeggende: « Doe dit niet: ik wil zelf naar de zaal gaan! » Ofschoon bleek en verschrift van gelaat, verliet hij met vaste schreden het kabinet; de kamerheer en de lijfarts volgden hem met brandende kaarsen.

Men begaf zich naar de kamer van den slotvoogd, die de sleutels bewaarde, welke hem en Baumgarten bevoel hem, in naam des konings, de deur der rijkzaal te openen. De verschrifte grijsaard verscheen met zijnen bos sleutels en opende de galerij, welke als voorkamer tot die zaal diende. Met ontzetting zagen allen, dat de muren dezer kamer zwart behangen waren. « Wie heeft dat bevolen? » vroeg de koning toornig, waarop de slotvoogd het antwoord schuldig moest blijven. Intusschen was de koning de galerij snel doorgetroden, aan zijne zijde den getrouwen Brabe, terwijl Baumgarten en de slotvoogd aarzeland volgden. De laatste bezwoer den koning, om niet verder te gaan, dewijl hier wel hoore geesten in het spel konden zijn. Ook Brabe raadde het den koning af, omdat allen een vreemd gedruisch in de zaal meenden te hooren.

De bij iedere schrede steeds angstiger wordende doktor, wiens kaarts door den tocht was uitgebluscht, vroeg al tandenklapperend om ver-

PIUS IX, PAUS.

Geliefde zoon, heil en apostoliek zegen,

Onzen Heer Jezus Kristus, welke vernederd en verheft, welke den dood geeft en het leven, welke geeselt en redt, heeft onlangs toegelaten dat Rome, zetel van den Pauselijken Stoel, in de handen der vijanden viel, met het overschot van dit gedeelte van het domein der Kerk, hetwelk diezelfde vijanden noodig geoordeeld hadden, nog voor eenigen tijd buiten het bereik der inpalming te stellen.

Aangedreven door de toegenegenheid eener vaderlijke liefde jegens onze geliefde zonen de kardinalen van de heilige roomsche Kerk, en in hen de medehelpers van ons opper apostelschap ziende, hebben wij in den rouw en de tranen gedempeld, thans besloten, zooals het onzen plicht is en zooals het de stem van ons geweten eischt, hun de innigste gevoelens onzer ziel te doen kennen, door welke wij openlijk den tegenwoordigen staat van zaken verwerpen en afkeuren.

Wij, inderdaad, die ofschoon onwaardig en zonder verdiensten van onzenwege, op de aarde de macht van stadhouder van Jesus-Kristus uitoefenen, en den herder zijn van gansch het huis van Israël, wij bestaigen in dit oogenblik door onze ondervinding, dat wij van de vrijheid beroofd zijn, welke ons onder alle opzichten noodig is, om de Kerk Gods te bestieren en deszelfs rechten te verdedigen; wij achten het dus onzen plicht deze protestatie te doen hooren en ze zelfs aan de openbare bladen mede te deelen, ten einde dezelve zooals het noodig is, van de gansche katholieke wereld gekend zij.

En wanneer wij verklaren, dat de vrijheid ons ontnomen en ontruk geworden is, kunnen onze vijanden niet beweren, dat die klacht en die verklaring niet gegrond zijn; want er is niemand welke, met een gezond oordeel begaafd, niet ziet en erkennen moet, dat wij het opper- en vrije toezicht over de posten verloren hebben, en bijgevolg op de openbare verzending der brieven, fakulteit, welke wij krachtens onze burgerlijke souvereiniteit genoten; dat wij langs den anderen kant ons niet op het gouve nement kunnen vertrouwen, hetwelk zich nu van de macht heeft meester gemaakt; dat wij aan dan af volkomen beroofd zijn van alle middelen van gemeenschap, welke wij noodig hebben, en het vrije vermag om de zaken te behandelen, welke de Stadhouder van Jesus-Kristus, algemeene vader der geloovigen, tot wien zijne kinderen van alle deelen der wereld kunnen toevlucht nemen, noodzakelijkwijze behandelen en verzenden moet.

Deze opmerking bekom door een onlangs gepleegd feit eene nieuwe en meer schitterende bevestiging. Degenen die over den drempel onzer woning van het Vatikaan reden, zijn aan een onderzoek onderworpen geweest, en de soldaten van het nieuwe gouvernement hebben hen belast, om te zien of ze niets onder hunne kleeren verborgen. Er is tegen die handelwijze gereklaamd; men heeft er op geantwoord door te beweerden, dat er een misverstaan had plaats gehad. Maar wie weet niet dat dergelijke misverstaans kun-

DE VERSCHIJNING.

Aan koninklijke kasteelen zijn dikwijls spookachtige overleveringen verbonden, welke ongrondigheid niet altijd te bewijzen is, al worden zij ook met eene ongeloofigen glimlach verhaald en aangehoord. Anders is het gelegen met het boek gestelde verhaal, hetwelk door tijdenooten, en wel door verscheidene, als eene daadzaak erkend wordt, en voor welke echtheid zij instaan. Zoo bestaat er in het zweedsche rijkssarchieef een stuk, ondertekend door Karel XI, den kamerheer graaf Brabe, den lijfarts Baumgarten en den slotvoogd, hetwelk men gereedelijk aan elken vreemdeling laat zien en dat de volgende gebeurtenis als ontwijfelbaar waar voorstelt:

Karel XI, vader van Karel XII, was een der verstandigste koningen van Zweden. Hij bepaalde de voorrechten en verplichtingen der standen van het zweedsche rijk en gaf zijn volk vele nuttige wetten. Daarenboven was hij beschaafd, dapper, godsdienstig, koelbloedig mensch, die gezinszins tot geestdrijverij overhield.

Hij verloor zijne gemalin Ulrika Eleonore en ofschoon hij haar bij haar leven niet met bijzondere teederheid behandeld had, zoo deed haar dood hem toch meer aan, als men verwachtte. Van toen af werd hij zwaarmoediger minder spraakzaam dan voorheen, en zocht in de rusteloze bechartiging der staatsaangelegenheden eene afleiding voor zijn verdriet.

Op zekeren avond zat hij in zijnen slaaprok en pantoffels voor den haard, in het slot te Stockholm. Het was het oude slot op den Ridderholm aan het Melermeer, uit een hoofdgebouw met

twee vooruitspringende zijlevugels bestaande. Het kabinet des konings bevond zich aan het einde van een dezer vleugels; in den anderen daartegenover stonden vleugel was de vergaderzaal der toemalige rijkstanden. Op dien avond bevonden zich in de kamer des konings de kamerheer graaf Brabe, die 's konings volle vertrouwen genoot en de doctor Baumgarten, een verstandig mensch, die niets geloofde, dan hetgeen de wetenschap hem als zeker leerde.

De koning zat op dezen avond buitengewoon lang bij den haard en zag zijgend met gebogen hoofd in de glimmende kolen. Brabe had den koning meermalen herinnerd, dat het slapentijd was, doch deze wees die aanmaning telkens met eene beweging zijner hand terug, en toen de geneesheer nu ook zijn gevoelens te kennen gaf, dat zulk laat opblijven schadelijk voor de gezondheid was, zeide de vorst: « Doet mij het genoegen, mijne heeren, en verlaat mij nog niet; de slaap ontvliedt mij! »

De beide heeren spraken nu even als te voren, half luid met elkander, tot Brabe, die geloofde het verdriet des konings over het afsterven zijner gemalin daardoor eenigzins te lenigen, zich tot dezen wendde, terwijl hij op een afbeeldsel der afgestorvene wees, met de woorden: « Welk eene gelijkenis, zachtmoedigheid en waardigheid spreken toch uit deze gelaatstreken. » Waarop Karel half geërgerd antwoordde: « Dat is niet zoo, de schilder was een vleier en de koningin is nooit zoo schoon geweest. »

Doch toen stond hij, alsof hij berouw over deze woorden had, van zijnen stoel op, ging zachtend de kamer eenige waalen op en neder, en bleef plotseling van een venster staan, dat op het slotplein uitkwam.

lof, twintig man der lijfwacht te mogen halen. De koning daarentegen stiet met den voet tegen de deur, dat het door de vertrekken dreunde, en bevoel den slotvoogd dezelve te openen. Deze was er niet toe in staat, zoo beelde zijne hand. Brabe antwoordde op hetzelfde bevel: « Uwe majesteit bevele mij op eene deensehe of duitsehe batterij los te gaan, en ik zal dadelijk gehoorzamen; maar hier hebben wij met spoken te doen! » Nu rukte de koning den slotvoogd den sleutel uit de hand en met de woorden: « Ik zie dat de zaak mij alleen aangaat, God helpe mij! » opende hij de zware eiken deur en trad de zaal binnen, de overigen volgden hem. De rijkzaal was helder verlicht, zwarte behangels hingen aan de muren, voor welke de door Gustaaf Adolf veroverde vijandlijke vaandels geplaat waren, de Zweedsche standaarden waren echter met een rouwvloers omhuld. Eene groote vergadering zat op de banken in de ronde om, uit de vier standen des rijk, den adel, den geestelijken, den burger- en den boerenstand bestaande; maar de gelaatstreken der vergaderden, bleek door het schijnsel der kaarsen, waren den koning en zijne begeleiders onbekend.

Op den troon, aan het einde der zaal, lag een bloedrijk in koninklijk gewaad, aan deszelfs rechterzijde stond een gekroonde knaap, en links, met zijne hand op de leuning des troons, stonde een man met purperen mantel. Aan de tafel voor den troon, met boeken en papieren bedekt zaten ernstige, ontzag inboezemende mannen in lange zwarte mantels; zij schenen rechters te zijn. Tusschen deze tafel en den troon verhoef zich een laag zwart schavot, met blok en bijl daarop.

Niemand lette op den koning en zijne drij